

Likabehandlingsplan och plan mot diskriminering och kränkande behandling

Ale gymnasium

Läsåret 2016/2017

Introduktionsprogrammen - Ale Gymnasium

Innehållsförteckning

VÅR VISION	3
LAGSTÖD	3
DEFINITIONER OCH BEGREPP	3
ANSVARSFÖRDELNING.....	5
FÖRANKRING OCH KOMMUNIKATION	6
TIDSPLAN FÖR LIKABEHANDLINGSARBETET.....	7
FRÄMJANDE ARBETE	7
HANDLINGSPLAN LÄSÅRET 2016/2017	8
DISKRIMINERING OCH TRAKASSERIER PÅ GRUND AV ETNISK TILLHÖRIGHET .	8
ETT AKTIVT LIKABEHANDLINGSARBETE	8
ÅTGÄRDER VID UPPTÄCKT AV KRÄNKNINGAR/TRAKASSERIER	8
ÅTGÄRDER NÄR PERSONAL KRÄNKER ELEV	9
UTVÄRDERING AV PLANEN	9

VÅR VISION

Ale gymnasiums vision är att alla elever och all personal känner gemenskap och trygghet. Vi står för en god skolmiljö som främjar lärande, där eleverna ges möjlighet att utvecklas utifrån de egna förutsättningarna och behoven. Vi arbetar ständigt för att tidigt upptäcka och förhindra att elever eller personal utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering. Vår strävan är att skapa medvetenhet och kunskap om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Därigenom avser vi kunna stimulera till hög tolerans för olikheter samt normkritiskt tänkande. Likabehandlingsplanens funktion är att användas och fungera som ett levande dokument under hela läsåret.

Likabehandlingsplanen gäller under läsåret 2016/2017, 22 augusti 2016 – 14 juni 2017.

LAGSTÖD

Alla elever har rätt att utvecklas och lära i en trygg miljö samt bli bemötta med respekt. Kommunens grund- och gymnasieskolor ska vara fria från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. När elever känner sig trygga i skolan påverkas även studieresultaten i positiv riktning. (Skolverkets allmänna råd 2012)

Skolor ska arbeta aktivt för att förhindra och motverka alla former av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. De två lagar som ska skydda elever från diskriminering, trakasserier och kränkningar i skolan är **Skollagen** (2010:800) **kapitel 6** och **Diskrimineringslagen** (2008:567). Lagarna gäller alla skolformer som lyder under Skollagen. Syftet med lagarna är att förtydliga skolans ansvar när det gäller att garantera alla elevers trygghet i skolan.

Barn- och elevombudet (BO) övervakar regler om kränkande behandling och **Diskrimineringsombudsmannen** (DO), som är en statlig myndighet, arbetar mot diskriminering och för allas lika rättigheter och möjligheter.

Varje verksamhet ska ha en likabehandlingsplan (3 kapitlet 16§ diskrimineringslagen) och plan mot diskriminering och kränkande behandling (6 kapitlet 8§ skollagen SFS 2010:800) som beskriver arbetet med att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt upprätta rutiner för det åtgärdande arbetet (upptäcka, utreda och åtgärda).

De flesta kraven är gemensamma för båda planerna och därför anser både BO och DO att planerna kan sammanföras i en gemensam likabehandlingsplan/årlig plan mot kränkande behandling. Om man gör så, ska det framgå tydligt i texten.

DEFINITIONER OCH BEGREPP

Vi använder Skolverkets definitioner på de begrepp som används i planen. Det kan finnas flera olika orsaker till att människor riskerar att behandlas illa på skolan. Dessa orsaker kallas för diskrimineringsgrunder.

Diskriminering är när en person behandlas illa eller orättvist på grund av:

- **Kön** (Maria vill göra praktik på en målerifirma men praktiksamordnaren avråder henne med argumentet ”det är ett för hårt arbete för en tjej”)

- **Etnisk tillhörighet** (Shwan får inte hyra lägenhet för att han är invandrare)
- **Religion och annan trosuppfattning** (när endast fläskkött serveras i en skola där muslimska elever och judiska elever går)
- **Funktionshinder** (på skolavslutningen ropade rektorn upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som ropades upp som grupp)
- **Sexuell läggning** (på skolan ordnas en avslutningsbal och Elina och Anna, som är ett par, får inte dansa tillsammans)

Det finns ytterligare två diskrimineringsgrunder som eleverna i skolan skyddas mot: **ålder** och **könsöverskridande identitet och uttryck**. Skolan har dock ingen formell skyldighet att arbeta förebyggande mot dessa grunder, men bör beakta dem i sitt arbete.

Trakasserier är en handling som kränker någons värdighet och som har samband med någon av ovanstående diskrimineringsgrunder.

Kränkande behandling är ett samlingsnamn för olika handlingar som kränker en persons värdighet men inte har någon koppling till diskrimineringsgrunderna.

Kränkningar kan vara:

- **Fysiska** (bli utsatt för slag och knuffar)
- **Verbala** (att bli hotad eller kallad exempelvis hora, bög eller tjockis)
- **Psykosociala** (bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning)
- **Text- och bilder** (klotter, brev, lappar, mail, SMS, MMS och på sociala medier)

En kränkning kan inträffa vid enstaka tillfällen. När kränkningarna upprepas över tid kallas det mobbning. Sker en kränkning på sociala medier kan skolan ändå bedöma den som mobbning då exempelvis en kommentar kan ha ”like-ats” och ”delats” flera gånger.

Mobbning är en form av kränkande behandling som innebär en upprepad negativ handling; när någon/några medvetet och med avsikt försöker ge en annan person skada eller obehag. Mobbning utmärks av att det råder obalans i makt mellan mobbningsoffret och en eller flera mobbare.

Repressalier är när personal utsätter en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren exempelvis har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Rasism är en föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet och en uppfattning om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper som gör det motiverat att dela in dessa i mer eller mindre värda. Rasism rättfärdigar och försvarar att människor kan behandlas olika.

Främlingsfientlighet är att ha en stark motvilja mot grupper som definieras genom exempelvis kulturella, etniska eller beteendemässiga kännetecken.

Homofobi är att ha en negativ syn eller attityd mot HBTQ-personer, det vill säga homo- och bisexuella, trans- och queerpersoner, och HBTQ-kultur.

Sexism är att ha en negativ syn på de som skiljer sig från könsnormen.

Främjande arbete är ett förhållningssätt som ska finnas med i skolans verksamhet och som syftar till att förstärka respekten för allas lika värde. Det ska finnas med som en naturlig del i det vardagliga arbetet och vara riktat mot alla.

Förebyggande arbete innebär att skolan arbetar med riktade insatser för att minimera risken för oönskade situationer, så som diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Åtgärdande arbete innefattar rutiner och metoder för akuta situationer samt att upptäcka, utreda och åtgärda incidenter av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

ANSVARSFÖRDELNING

Rektor är ytterst ansvarig för all verksamhet på skolan. För läsåret 2016/2017 har rektorn delegerat ansvaret för likabehandlingsarbetet, inklusive arbetet mot trakasserier och kränkande behandling, till likabehandlingsgruppen. Likabehandlingsgruppen består av kurator, pedagog och elevskyddsombud. De är ansvariga för att revidera och utvärdera föregående likabehandlingsplan och sedan fortsätta ett arbete med elevdemokrati.

Rektor ansvarar för:

- att se till att all personal, elever och vårdnadshavare/gode män känner till att alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är förbjudna på skolan
- att se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter och för att motverka alla former av diskriminering, kränkande behandling och trakasserier
- att årligen upprätta och utvärdera Likabehandlingsplanen; två planer sammanförda i en (en plan mot kränkningar och en plan mot diskriminering och trakasserier)
- att om skolan får kännedom om att diskriminering, kränkande behandling eller trakasserier förekommer, se till att utredning görs och att åtgärder vidtas skyndsamt
- att se till att skolpersonal har ett gemensamt system för hur de dokumenterar anmäld eller upptäckt diskriminering, kränkande behandling eller trakasserier, samt de åtgärder som vidtagits
- att kontakta andra myndigheter vid behov
- att anmäla till nämnden varje enskilt fall av kränkning på skolan

Pedagoger och annan skolpersonal ansvarar för:

- att följa skolans likabehandlingsplan
- att ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som förmedlas genom undervisningen och sträva efter likabehandling
- att alltid vidta åtgärder då diskriminering, kränkande behandling eller trakasserier misstänks eller framkommer
- att dokumentera all diskriminering, kränkande behandling eller trakasserier liksom de åtgärder som vidtas
- att vid utvecklingssamtal och andra samtal med elever ta upp frågan om trivsel
- att följa upp och utreda fall av diskriminering, kränkande behandling och trakasserier där den enskilda pedagogen eller annan personal är berörd
- att bemöta elever och övrig personal på ett respektfullt sätt

Elever ansvarar för:

- att påtala när det förekommer diskriminering, kränkande behandling eller trakasserier på skolan
- att bemöta andra elever, pedagoger och övrig personal på ett respektfullt sätt

FÖRANKRING OCH KOMMUNIKATION

Likabehandlingsplanen förankras hos elevråd och personal genom elevskyddsombudet under höstterminen. Likabehandlingsplanen diskuteras sedan med resterande elever vid klassråd, respektive personal vid personalmöten. Synpunkter och förslag tas med tillbaka till elevråd som inkluderar åsikterna för kommande års likabehandlingsplan. På så sätt hålls planen levande. Vårdnadshavare/gode män informeras via mentorer på inskrivnings- och utvecklingssamtal. Synpunkter från vårdnadshavare/gode män eller andra beaktas vid nästkommande plan.

Likabehandlingsplanen finns tillgänglig på Ale kommuns hemsida och Ale gymnasiums digitala plattform, Office 365. På skolans Facebooksida eller Instagram-konto kan personalen även dela generella budskap, så som ”alla människor är lika mycket värda, tänk på det idag”.

NULÄGESANALYS OCH PROBLEMBESKRIVNING

I nedanstående kontextbeskrivning framkommer fakta som tros kunna påverka den verksamhet som bedrivs.

Kort historik av vad som hänt de senaste åren. De nationella programmen utvecklades, skolan bytte lokaler, några från personalgruppen har avgått och många har tillkommit, stort antal nyanlända kom under höstterminen 2015, det var stor osäkerhet kring hur många elever som skulle tillkomma till båda programmen höstterminen 2016.

Alle gymnasium har för läsåret 2016/2017 introduktionsprogrammen: Individuellt alternativ (IA) och Språkintröduktion (SPRÅK). Båda programmen är heltidsstudier i form av skolförlagd utbildning och/eller praktik och ska främst leda till att eleverna etablerar sig i en social kontext genom behörighet till nationellt program, annan studieform, arbete eller annan sysselsättning. Innehållet är individuellt anpassat utifrån elevens behov och Ale gymnasium har därför kurser på grundskole- och gymnasienivå, samt andra insatser som ska främja elevens kunskapsutveckling eller motivering till studier. Ale gymnasium samverkar med grundskolorna, fältarbetarna, socialtjänsten (inklusive Mini Milli och Familjehuset), aktivitetsansvaret, arbetsmarknadsenheten, arbetsförmedlingen, försäkringskassan, Komvux, folkhögskolor, lokala företag med flera för att ge eleverna de bästa förutsättningarna att tillgodogöra sig utbildningen.

Elevantalet varierar ständigt på Ale gymnasium, vilket påverkar klasserna och gruppernas storlek samt hur lokalerna används. Det är därför viktigt att pedagogerna är flexibla för att kunna skapa en trygg klassrumskänsla. Vid starten av höstterminen 2016 var drygt 100 elever inskrivna på gymnasiet. Ca 40 % studerade IA och 60 % studerade SPRÅK.

I början av höstterminen 2016 arbetade en rektor, 14 pedagoger, fyra elevcoacher, en specialpedagog, en studie- och yrkesvägledare, en skolsköterska, en skolkurator samt en

administratör, en vaktmästare och två lokalvårdare (inklusive matbiträdesansvar) på Ale gymnasium.

Ale gymnasium har tidigare bedrivit all verksamhet utifrån nedanstående värdegrund samt tre ledord. Syftet var att elever och personal skulle veta vilka etiska regler som gäller på skolan samt för att alla ska känna sig trygga i gymnasiet lokaler. Denna likabehandlingsplan är ytterligare ett steg i det arbetet. Utifrån nedanstående värdegrund och ledord har varje klass på Språkintröduktion sedan arbetat fram klassrumsregler. Värdegrunden och ledorden är följande:

”vi är alla lika mycket värda”,

”ingen ska bli utsatt för mobbning, rasism eller trakasserier”

”vi har alla ansvar för vår arbetsplats”

”tillit, ansvar och delaktighet”

Någon kartläggning inför likabehandlingsplanen har inte genomförts på gymnasiet under de senaste tre läsåren. Den föregående likabehandlingsplanen (för läsåret 2016/2017) har inte utvärderats av eleverna. Dock diskuterades likabehandlingsplanen i elev- och klassråd under föregående läsår.

TIDSPLAN FÖR LIKABEHANDLINGSARBETET

Juni – augusti: skolkurator förbereder likabehandlingsplanen inför revideringen vid terminsstart.

September – oktober: likabehandlingsgruppen reviderar likabehandlingsplanen, inklusive handlingsplanen.

November – april: Likabehandlingsplanen presenteras på elev-och klassråd och för övrig skolpersonal och vårdnadshavare/gode män.

April – maj: likabehandlingsgruppen utvärderar året som gått utifrån likabehandlingsplanen. Samt gör kartläggning inför kommande läsår.

Löpande arbete: Elevrådet arbetar med elevdemokrati och dess arbetsuppgifter är bland annat att se att likabehandlingsplanen följs samt att lyfta upp de frågor som eleverna på skolan anser vara viktiga. Elevrådet har möjlighet att träffa rektor varje månad för uppföljning samt för informationsöverlämning gällande fysisk- och psykisk arbetsmiljö.

FRÄMJANDE ARBETE

Syftet med vårt främjande arbete är att det ska vara en naturlig del i det vardagliga arbetet på skolan. Vi strävar efter att det främjande arbetet ska leda till att vi bryr oss om och respekterar varandra samt skapar förståelse för varje enskild individ och våra likheter och olikheter.

Ett önskemål från föregående läsår var att skolan skulle ha tydliga teman som alla ämnen berörde på något sätt. Det har vi nu infört. Ett läsår består av fyra kvartärer och därmed också fyra teman. Temaperioderna är augusti – oktober, november – december, januari – mars, april

– juni. De teman vi arbetar med är identitet, arbete, hälsa och framtid. Utifrån elevernas individuella studieplaner arbetar de olika mycket med temana.

Ett annat önskemål från föregående läsår var att införa fler utbyten mellan skolans två program. Idag arbetar flera lärare på båda programmen. Ibland blandas programmen och ibland hålls klasserna separat. Detsamma gäller fler och fler elever, då de går över från ett program till ett annat samt har lektioner i båda program. Upplevelsen bland personalgruppen är att avståndet mellan programmen fortfarande kan minska, men att vi har börjat gå i rätt riktning. Upplevelsen bland eleverna är okänd.

Ytterligare exempel på hur vi arbetar främjande är genom antagnings- och utvecklingssamtal, sex- och samlevnadsundervisning, diskussioner om trivsel, trygghet och värdegrund, att det finns tydliga ordningsregler som lyfts upp i början av ny kvartär, kontinuerliga klass- och elevråd som bland annat arbetar med att införliva likabehandlingsplanen i skolans vardag, elevhälsoteam som regelbundet träffas och behandlar övergripande och specifika elevhälsoproblem, hälsosamtal med skolsköterskan, motivationshöjande och jagstärkande insatser som Star For Life, språkcafé, filmvisningar kring normer och olikheter med efterföljande gruppdiskussion samt aktivitetsdagar för hela skolan.

Några exempel på hur vi önskar arbeta i framtiden är genom kontinuerliga tjej- och killgrupper, att ha pröva-på-dagar under vårterminen för att underlätta överlämning och antagningssamtal för nya elever, tillgång till fritidspersonal som arbetar förebyggande, främjande och åtgärdande tillsammans med elevrådet, fysiska och psykiska skyddsronder (till exempel brandövning), tillgång till elevassistent vid behov och att elevrådsrepresentanter får utbildning i elevdemokrati.

Syftet är återigen att eleverna ska känna trygghet i skolan och ha tilltro till andra elever och personal.

HANDLINGSPLAN LÄSÅRET 2016/2017

DISKRIMINERING OCH TRAKASSERIER PÅ GRUND AV KÖN

Mål: Ingen elev på skolan utsätts för diskriminering eller trakasserier på grund av sitt kön. Alla elever värderas lika ur ett könsperspektiv för att öka jämställdheten.

DISKRIMINERING OCH TRAKASSERIER PÅ GRUND AV ETNISK TILLHÖRIGHET

Mål: Ingen elev på skolan utsätts för diskriminering eller trakasserier på grund av sitt etniska ursprung. Alla elever värderas lika och behandlas varandra lika oavsett etnisk tillhörighet.

ETT AKTIVT LIKABEHANDLINGSARBETE

Mål: En hög medvetenhet hos personal och elever kring likabehandlingsfrågor.

ÅTGÄRDER VID UPPTÄCKT AV KRÄNKNINGAR/TRAKASSERIER

1. Den personal som får kännedom om att en elev kan ha utsatts för kränkningar eller trakasserier ska omgående rapportera till rektor, samt kontakta och informera vårdnadshavare/god man.
2. Rektor delegerar ansvaret för utredningen på en eller flera personal. För utredningen ansvarar de/den som rektor utsett.

3. Utredare har enskilda samtal med alla inblandade och har ansvar för att dokumentera på särskild blankett för kränkingsanmälan som lämnas till rektor.
4. Bedömning av situationen. Utredningen avslutas eller fördjupas. Om utredningen fördjupas bör kurator finnas med som stöd. Rapport skickas av rektor till verksamhetschef för den centrala elevhälsan, Linda Hoffberg, för vidare redovisning i UKF:s politiska nämnd.
5. Utredningen ska belysa vad som inträffat och orsakerna därtill både utifrån den utsattes perspektiv och den eller de som utsatt. Skolan har en skyldighet att utreda även om den utsatte eller dess vårdnadshavare inte önskar det.
6. Utredningen ligger till grund för de åtgärder som vidtas för att trakasserier eller kränkningar ska upphöra.
7. Utredare har ansvar att utreda, åtgärda, dokumentera och följa upp händelsen.

Vid allvarigare fall av trakasserier eller kränkande behandling kan det bli aktuellt att utreda de inblandade elevernas stödbehov och utarbeta åtgärdsprogram. I kapitel 3§ 6-12 i skollagen (2010:800) finns det bestämmelser som rör utredningen av elevers stödbehov och åtgärdsprogram. Det kan vara aktuellt att utarbeta åtgärdsprogram för såväl den utsatta eleven som för den som utfört kränkningen. Det kan också bli aktuellt med disciplinära åtgärder gentemot de som utfört kränkningarna. Exempel på disciplinära åtgärder är skriftlig varning, tillfällig omplacering och avstängning.

Berörda elever och vårdnadshavare/gode män ska informeras skyndsamt och på lämpligt sätt, den/de som ansvarar för utredningen bedömer hur de berörda ska informeras, samt ser till att de får rätt information.

I varje enskilt fall ska det göras en bedömning om en anmälan ska göras till andra myndigheter såsom polis eller socialtjänst.

ÅTGÄRDER NÄR PERSONAL KRÄNKER ELEV

1. Elever, vårdnadshavare eller personal som får kännedom om att en elev utsatts för kränkningar av personal, ska vända sig till rektor.
2. Rektor har ansvar att utreda, åtgärda, dokumentera och följa upp händelsen, rektor kan delegera när det är lämpligt.
3. Rapport skickas av rektor till verksamhetschef för den centrala elevhälsan Mathias Lind för vidare redovisning i UKF:s politiska nämnd.

UTVÄRDERING AV PLANEN

Denna plan utvärderas av elever och personal under vårterminen och resultatet presenteras i nästkommande likabehandlingsplan för läsåret 2017/2018.

Det är mycket viktigt att eleverna är delaktiga i skapandet och införlivande av likabehandlingsplanen. Arbetet bör följa uppgjord tidsplanering för att var och en ska få möjlighet att fundera över vad alla begrepp betyder i realiteten och hur elever och personal efterlever bestämmelserna i planen.